

Dyrenes

FORSVARER

Utgis av Dyrebeskyttelsen Norge. Nr. 1/2020

**Dyrebeskyttelsen
Norge Nord-Jæren**

**Kattekolonier
og hjemløshet**

Fyrverkeriets pris

FOKUS

Uetisk avl kan ende i retten

**KRONIKK: BÅDE KJELL INGOLF ROPSTAD, DEN EVENTUELLE KATTA HANS
OG PELSDYRA HAR EGENVERDI**

Innhold

DET ER NOK av hjemløse dyr som trenger hjelp på Nord-Jæren.

EN KATTEKOLONI på et avfallsanlegg førte til hodebry før nyttår.

8 FOKUS

UETISK AVL

Det kan nå gå mot søksmål mot både NKK og oppdrettere grunnet uetisk avl.

12

DYREBESKYTTELSEN NORGE NORD-JÆREN

Bli bedre kjent med vår lokalavdeling utenfor Stavanger.

15

KATTEKOLONIER OG HJEMLØSHET

Kattekolonier er et samfunnskapt problem som fører med seg store lidelser for dyrene.

18

FYRVERKERIETS PRIS

Inngangen inn til 2020 førte til alvorlige skader og døde dyr. Er fyrverkeri verdt det?

22

KRONIKK: BÅDE KJELL-INGE ROPSTAD, DEN EVENTUELLE KATTA HANS OG PELTSYRA HAR EGENVERDI

Tidligere distriktsveterinær Toralf Metveit retter kritikk mot KrF-lederens holdninger til dyr.

ALTFOR MANGE HUNDER og familiedyr lider som følge av uetisk avl.

24

TIL MINNE OM MONA STADDELAND

Kvinnen bak «Hundehjelpen» og dyrevennen Mona Staddeland har gått bort.

25

NASJONAL KONFERANSE OM ROVDYR

Dyrebeskyttelsen Norge deltok på årets konferanse og hørte om siste nytt innen rovdyr, beitedyr og samfunn.

FÅ INSPIRASJON
til spennende mat!

Dyrebeskyttelsen Norge

UTGITT AV
Dyrebeskyttelsen Norge
Konows gate 5, 0192 Oslo
Tlf: 23 13 92 50 Fax: 23 13 92 51
E-post: post@dyrebeskyttelsen.no
Internett: www.dyrebeskyttelsen.no
Bankgiro: 1644.18.48351
Organisasjonsnummer: 971277475

Ansvarlig utgiver: Dyrebeskyttelsen Norges styre
Utkommer 4 ganger årlig

Forsidefoto: Pixabay
Redaktør: Annette Bjørndalen Søreide
Medredaktør: Birgitte Fineid
Design: Merkur Grafisk AS
Trykk: Merkur Grafisk AS

MERK
Innholdet i artikler kan avvike fra Dyrebeskyttelsen Norges syn og står for forfatterens egen regning.

Innsendt materiell vil bli vurdert redaksjonelt, og kan bli språkvasket og forkortet om nødvendig.

TESTAMENTERING
Vi tilbyr gratis hjelp til oppsett av testamenter som tilgodeser Dyrebeskyttelsen Norge eller en av våre lokalavdelinger. Kontakt sekretariatet for viderefremstilling eller mer informasjon.

De foreninger som tidligere het henholdsvis Dyrenes Beskyttelse, Norges Dyrebeskyttelsesforbund og

Foreningen til dyrenes beskyttelse er nå innlemmet i Dyrebeskyttelsen Norge.

For å unngå misforståelser, er det viktig at den som ønsker å tilgode Dyrebeskyttelsen Norge bruker korrekt navn og adresse som er: Dyrebeskyttelsen Norge, Konows gate. 5, 0192 Oslo. Det er også mulig å tilgode den enkelte lokalavdeling direkte. Dyrebeskyttelsen Norge takker samtidig for donasjoner vi har mottatt – midler som vil bli brukt til aktivt dyrevernarbeid.

FOKUS
UETISK AVL
S. 8-10

Alltid

- 4 NYHETER** Små og store dyrevernsnyheter
- 14 STØTT ARBEIDET VÅRT!**
Gjennom å handle i vår nettbutikk.
- 20 MAT** Forsøk vegetarisk mat!
- 27 KONTAKTINFORMASJON**
Oversikt over våre lokalavdelinger

Hjelp oss å spre respekten for dyr!

Gi bladet videre når du har lest ferdig!

FOTO: ANNE K. HREISTAD

Leder

Åshild Roaldset, daglig leder og veterinær Dyrebeskyttelsen Norge

Pølser og politikk

DEN TYSKE POLITIKEREN Bismarck (1815-1898) skal ha uttalt: «Den som vet hvordan lover og pølser blir laget, får aldri mer en rolig natts søvn».

I DISSE DAGER er vi i full gang med å fremme våre viktige saker til de ulike politiske partienes partiprogrammer. Dyrebeskyttelsen Norge er dyrenes stemme i mange ulike sammenhenger og vi arbeider med mange forskjellige saker og problemstillinger innen dyrevelferd.

DET ER VIKTIG at vi behandler fisk med omhu, i dag er det over hundre millioner oppdrettsfisk og rensefisk som dør i norske merder. Hvert av disse individene representerer en dyretragedie.

MANGE HESTER LEVER stusslige liv i små paddocker og holdes på en slik måte at de aldri får utløp for normal atferd.

NORGE HAR TRADISJON for et høyt forbruk av forsøksdyr, trenger det virkelig å være slik?

I LØP AV sommerens beitesesong dør eller forsvinner cirka 1000 sauer hver eneste dag. Hva skjer egentlig med disse livene? Hvilken skjebne venter på disse dyrene når de slippes ut uten tilsyn?

DUMPING AV FAMILIEDYR er et stort problem. Det er flest katter som blir dumpet, men i 2019 fikk også blant annet skilpadder, fugler, kaniner og hunder hjelp fra våre lokalavdelinger. Hvordan kan vi stanse dumping?

I LANDBRUKET HADDE vi omtrent én dyretragedie i uka i 2018 og vi vet at mange bønder har dårlig mental helse. Når bonden ikke har det godt, går det ut over dyra. Her trenger vi nye arbeidsmåter slik at både folk og dyr blir tatt vare på.

LISTA ER MYE, mye lenger så her er det nok å ta av. Gjennom vårt politiske arbeid håper vi at flere dyr kan få et liv verd å leve og at dyrenes lovfestede egenverdi blir respektert.

TAKK FOR ALL hjelp og støtte som gjør at vi kan arbeide jevnt og trutt for at ting skal bli bedre for dyrene.

RESPEKT FOR INDIVIDET!

Nyheter

TEKST: ANNETTE BJØRNDALEN SØREIDE, DYREBESKYTTELSEN NORGE

FOTO: ANNETTE BJØRNDALEN SØREIDE

MANGE MØTTE OPP for å holde appell foran Stortinget i forbindelse med vår markering.

Markerte foran Stortinget

DYREBESKYTTELSEN NORGE ARRANGERTE

fredag 30. november en demonstrasjon foran Stortinget, hvor vi krevde obligatorisk ID-merking av familiedyr. Til markeringen hadde vi samlet inn 8000 kosedyr, som representerte antallet

hjemløse dyr som får hjelp av organisasjonen hvert år. Det ble også utlevert underskrifter fra oppropet som krever innføring av obligatorisk ID-merking, i tillegg til en kjempefaktura på 22 millioner kroner som er totalsummen for organisasjon-

ens arbeid med hjemløse dyr i løpet av 2018.

Det var mange gode innlegg under markeringen, blant annet ifra matmor til den kjente katten «Jesperpus», fra representanter ifra Facebook-gruppa «Kattens velferd i Norge, Adrian Stenberg

Smith (Fpu) og Une Bastolm (MDG). Alle holdt appell hvor de krevde økt rettsvern for familiedyr gjennom styrking av dyrekrimenhetene, i tillegg til innføring av obligatorisk ID-merking.

25 000 til dyrene

DYREBESKYTTELSEN NORGE BODØ fikk en overraskende julegave ifra Sparebank 1 Nord-Norge og avisen Bodø Nu, i form av en sjekk på 25 000 kroner til dyr i nød. Avisen og banken hadde før jul en avstemming om hvilke formål som skulle få penger, og vår lokalavdeling i Bodø var en av de heldige som fikk bistand til sitt arbeid.

Gavesjekken kommer godt med, og fører til at lokalavdelingen kan hjelpe flere dyr og samtidig dekke noen av de store utgiftene de har i løpet av året.

VISSTE DU?

DYREBESKYTTELSEN NORGE ER BÅDE PÅ FACEBOOK,
INSTAGRAM OG TWITTER.

PELSDYRNÆRINGEN SOM VARSLET MATTILSYNET I «SKANDALETILSYNSSAKEN»

TENKETANKEN MINERVA AVSLØRTE før jul at det var Norges Pelsdyrslag som selv varslet

Mattilsynet om svært dårlig dyrehold hos pelsdyrbonden Lauvås. Mediedekningen av denne saken har vært veldig ubalansert.

Prisene på pels og lønnsomheten i næringen er på vei nedover, derfor må den høye kompensasjonen ansees å være en gavepakke. Pelsbonden var ikke medlem i Norges Pelsdyrslag på tidspunktet han fikk besøk av Mattilsynet.

Dyrebeskyttelsen Norge advarer: KATTER DØR AV MUSEGIFT

I LØPET AV 2019 har det kommet inn svært mange meldinger om både tamme og ville dyr som har vist tegn på forgiftning. Nå slår Dyrebeskyttelsen Norge alarm og ber alle om å være forsiktig med gift i hjemmet.

Jernia, Plantasjen og Europris er noen av kjedene som har stanset salget av musegift-produkter som inneholder virkestoffet alfakloralose. Det finnes dessverre ingen motgift mot denne giften, men tidlig støttebehandling kan redde liv. Kontakt veterinær omgående om ditt familiedyr viser tegn på disse symptomene: **skjelvinger, sikling, ustøhet, kramper og bevisstløshet.**

Veterinærinstituttet tar nå imot døde dyr eller prøver av mistenkt forgiftede dyr til analyser. Miljødirektoratet ønsker å varsles om mulige forgiftningstilfeller til biocider@miljodir.no og skal nå se på betingelsene for bruk/salg av disse produktene. Det oppfordres til human bekjempelse av mus.

Ta kontakt med din veterinær ved tegn på sykdom hos ditt dyr og les mer om saken inne på www.dyrebeskyttelsen.no

DYREBESKYTTELSEN NORGE ADVARER mot bruken av musegift etter at mange katter har blitt syke og omkommet.

**STØTT
DYRENE**
ved å handle i vår
nettbutikk!

Ble årets Bodøværing

Styreleder i vår lokalavdeling Dyrebeskyttelsen Norge Bodø Vibeke Wensell Hakkebo ble før jul kåret til årets Bodøværing av avisen Bodø Nu. Hakkebo har gjennom mange år viet utallige timer til å hjelpe dyr i nød og har selv vært fosterhjem for mer enn 70 dyr i løpet av disse årene. Dette er en utrolig fortjent pris til Hakkebo og det er flott å se at en av våre frivillige får denne oppmerksomheten. Du kan bli bedre kjent med Hakkebo i spalten vår på side 6.

Dyretragedie i Overhalla

I forrige uke ble det avdekket flere døde og utmagrede dyr på en gård i Trøndelag, etter at det hadde kommet inn bekymringsmeldinger om dyreholdet. Mattilsynet har i samarbeid med en avløser tatt de resterende dyrene i forvaring og ser til at disse nå får stell og tilsynet de trenger. Bak flere slike dyretragedier, står det også persontragedier. Å være bonde kan være et svært ensomt yrke, og uten et godt støtteapparat rundt bonden, blir også dyrene skadelidende.

Har du lyst på
medlemsbladet digitalt
og samtidig spare
miljøet?

Send e-post til
medlem@dyrebeskyttelsen.no
og få det tilsendt!

Vibeke Wensell Hakkebo

Styreleder
Dyrebeskyttelsen Norge Bodø,
og vara i sentralstyret

55 katter på 5 år

Hvem er du?

Snart 42 år, fulltidsarbeidende som administrasjonskonsulent i offentlig sektor. Gift, nesten voksen sønn og 2 adopterte katter. Hatt vel 55 katter og 2 hunder i fosterhjem over 5 år.

Hvorfor ønsket du å være frivillig for Dyrebeskyttelsen Norge Bodø?

Det falt seg helt naturlig og startet med en «normal» adopsjon. Denne katten fant seg en venn i nabolaget som viste seg å være en fosterkatt på rømmen fra fosterhjemmet. De hadde ikke tenkt å komme hjem fra ferie. De sluttet altså som fosterhjem og vi var i gang, og det tok litt av siden vi hadde fasilitetene til å være akuttosterhjem. Etter hvert skjedde det ting i lokalavdelingen og da meldte jeg meg til valg til styret. Det var ledervervet eller ingenting.

Hva går vervet ditt ut på?

Det er veldig mye forskjellig. Jeg er støttespiller til de i avdelingen med ulike ansvar, jeg tar hovedarbeidet med å møte nye frivillige, og følger de opp i starten. Jeg skal også se framover og bygge en solid organisasjon av de frivillige vi har. Jeg møter media når det trengs, og bruker de til en viss grad som pådrivere i saker vi ønsker publisitet rundt. Jeg er fadder for 2-3 fosterhjem og ser til at de får en bra start med katt i vår tjeneste.

Styret har etablerte rutiner, og vi/jeg må se til at disse følges. Vi er heldige som har en ordentlig regnskapsfører til kasserer, men her må jeg også ha et godt øye til at vi forvalter midlene våre rett. Vi ønsker også å bygge eget hjelpesenter. Dette er noe av det jeg skal forsøke å ha fokus på i 2020.

Ditt håp for fremtiden?

At vi en dag blir overflødige. Det vil i uoverskuelig fremtid være behov for omplasseringstjenester for alle typer kjæledyr, men vi må spesielt få bukt med de store problemene knyttet uforsvarlig kattehold. Vi tar et halvt år i slengen.

ØNSKER DU MEDLEMSBLADET PER E-POST?

Ta kontakt: post@dyrebeskyttelsen.no

KATTEN OTTO var godt oppi årene da han fikk hjelp av vår lokalavdeling, og fikk oppleve mye kjærlighet og omsorg de siste årene han levde.

ELDRE KATTER TRENGER MER KOS

På lik linje med mennesker, kan også katter bli demente med alderen. Derfor er det viktig å aktivisere katten din med lek og utfordringer for å trene «de små grå». Det er også vanlig at jo eldre katten blir, jo mer behov vil den ha for kontakt med eier. Så selv om du ikke har hatt en katt som liker å bli kost med før, kan det fort hende at den blir mer kosete med alderen. Les mer inne på www.forskning.no.

Youtubere for Dyrebeskyttelsen Norge på Giving Tuesday

I FORBINDELSE MED Giving Tuesday 2019, hadde tre Youtube- personligheter valgt å gi av sin tid i år for å vise frem Dyrebeskyttelsen Norges arbeid. Disse var blant annet influencerne BeasVerden, MultiGuru og Nellie Krokstad, som tok opp tematikken rundt hjemløse dyr og uetisk avl av familiedyr.

Giving Tuesday er en ny tradisjon, hvor man som et motsvar til kjøpefestene Black Friday og Cyber Monday, skal gi støtte eller oppmerksomhet til veldedige formål, fremfor å kjøpe materielle ting.

97.000

**FØLGER DYREBESKYTTELSEN NORGE
PÅ FACEBOOK – LIK OSS DU OGSÅ!**

www.facebook.com/dyrebeskyttelsen

NEKTER Å UTFØRE PLANLAGTE KEISERSNITT

NEDERLANDSKE VETERINÆRER VIL ikke lengre utføre planlagte keisersnitt, som følge av uetisk avl.

Mange hunderaser, deriblant engelsk bulldog, sliter med å føde selv og må ofte insemineres for å bli drektige. Ifølge nederlandske lover er det ulovlig med planlagte keisersnitt. Nederland har de siste årene innført flere regler for å få bukt med uetisk avl, blant annet restriksjoner på avl av hunder med svært korte snuter (alvorlig grad av brachycephali).

MELDT INN CAMP KULINARIS TIL MATTILSYNET

DYREBESKYTTELSEN NORGE HAR fått flere reaksjoner på avlvingen av krabber i TV3-programmet «Camp Kulinaris». Det omdiskuterte klippet viser levende krabber som kastes i en gryte med kokende olje, før de hakkes ihjel med en tresleiv.

På bakgrunn av innholdet, har vi nå meldt inn saken til Mattilsynet for brudd på dyrevelferdsloven. Dette er ikke anbefalt metode for avliving av krabbe, da det kan føre til unødig smerte for dyrene.

14 000 kroner i bot for å ikke hjelpe katten sin

EN MANN MÅ nå betale 14 000 kroner i bot, for å unnlate å gi katten tilsyn ved skade, etter at Dyrebeskyttelsen Norge anmeldte katteeier til politiet. Katten i saken hadde gått i flere år med et skadet øye, og ble til slutt hentet inn av bekymrede beboere i området. Hunnkatten har også fått mange kattekull, som følge av at eier har forsømt katteholdet.

Dyrebeskyttelsen Norge er svært fornøyd med at politiet har tatt denne saken på alvor. Organisasjonen har fulgt opp saken for å prøve §4 i dyrevelferdsloven som omhandler hjelpeplikt, og har vunnet frem. Det var privatpersoner som først meldte ifra om katten. Les mer om saken inne på www.dyrebeskyttelsen.no

Stenger ned omstridt forskningslaboratorium etter avsløringer

I HØST AVDEKKET dyrevelferdsforkjempere alvorlig dyremishandling ved et dyreforsøkslaboratorium i Tyskland. Bildene som rystet en hel verden, viste mange dyr, inklusive hunder og aper, som gikk med ubehandlede skader over tid. Nå har laboratoriet mistet sin lisens til videre drift og dyrene skulle omplasseres til nye hjem og dyrevelferdsorganisasjoner.

Dyrebeskyttelsen Norge ønsker strengere regulering for bruk av forsøksdyr i Norge, og dette er en av sakene som vil få større fokus av organisasjonen i løpet av 2020.

FOKUS
UETISK AVL

UETISK AVL kan ende i retten

Vi har i lang tid hatt et lovverk som stiller krav til dyrets funksjon og helse i avlsarbeidet. På tross av dette baseres avlen i all hovedsak på dyrs utseende og en dommers subjektive opplevelse av dette utseende. Dagens avlsarbeid blir i stor grad planlagt og utført av lekfolk i et system der hovedfokus er premier og sløyfer fra eksteriørutstillinger.

TEKST: EVA HUSTOFT, RÅDGIVER DYREBESKYTTELSEN NORGE.

FOTO: PIRAMAN

FOTO: PIRAMAN

SKALLEN til denne hunderasen er for liten for hjernen, som fører til nevrologiske skader.

åpenbart at målrettet raseavl der man generasjon etter generasjon tillater innavl som tilsvarende søskenbarnkryssning, ikke gir robuste avkom slik loven krever.

Norsk Kennel Klub (NKK) anbefaler at utviklingen av rasene skal skje i tråd med RAS. Hunder som blir avlet uten å følge NKK sine avlskrav, blir ikke registrert i klubben. Slike valper kan være vanskelige å få solgt, og de oppnår ofte mye lavere pris enn sine rasefrender. Organisasjonen misbruker dermed den makten de har, ved å fremme avlstradisjoner som fører til sykdom og lidelse.

Hvorfor gå rettens vei?

Våre familiedyr har gjennom vårt lovverk krav på et godt utgangspunkt i livet. Det får de ikke med medfødte smerter og kroniske lidelser. At avl får foregå på en måte som ikke er i tråd med dyrevelferdsloven er på ingen måte greit. Det er et svik mot våre familiedyr, det er et klart brudd med norsk lov og det er vi mennesker som gjør dette mot dyrene.

Dyrebeskyttelsen Norge er grunnleggende uenige med NKK og raseklubbene i hvordan lovens ordlyd skal fortolkes. Mattilsynet håper på sin side at problemene med uetisk avl kan fikses gjennom informasjonsarbeid. Dette har vært forsøkt i over 20 år, uten å gi ønskede resultater. Antallet hunder som nå lider på grunn av menneskers idé om renrasethet er skyhøyt, og vi ser ingen tegn til at hverken oppdrettere eller NKK tar disse problemene på alvor og begynner å avle i tråd med norsk lov. Dyrebeskyttelsen Norge mener at dyrenes lovfestede krav til

god funksjon og god helse må gå foran idéen om en ren rase, og at dette er ufravikelig. Dette er NKK uenige i, og dermed havner denne saken i rettssystemet.

Helseprogrammer - og hvorfor disse ikke fungerer

Et gjentakende argument fra NKK er at de har satt i gang helseprogrammer, og at dette skal gjøre velferden til dyra bedre, og legitimere til fortsatt renrasert avl i små populasjoner utført av lekfolk.

Hos noen raser er det igangsatt ulike helseprogrammer, og det er da nærliggende å tro at oppdrettere er klar over at mange av dyrene de avler fram ikke er friske. Dette prøver man å bøte på gjennom helseprogrammer, men dessverre er det flere store problemer knyttet til disse.

For det første bidrar ikke helseprogrammene til en helhetlig avl med genetik i fokus, men gir et stykkevis og delt avlsarbeid. Gjennom helsetester blir hunder som er viktige for å opprettholde det genetiske mangfoldet fjernet. Ikke bare fra neste generasjon hunder, men de genvariantene disse hudene representerer blir borte fra rasen for alltid. Dette øker risikoen for å avle fram de andre sykdommene som ligger i rasens gener. Man forsøker altså «å skulle fikse» ett av som oftest mange problemer rasen sliter med og ender opp med å potensielt gjøre situasjonen for rasen om mulig enda verre. Avlsarbeidet må være helhetlig, og utføres av genetikere.

For det andre har noen av disse helseprogrammene feil fokus i forhold til hva rasens hovedproblem er. Ta for eksempel engelsk

I dag har vi kommet dit hen at enkelte raser leveres med sykdomsgaranti. Dyrebeskyttelsen Norge mener at noen raser nå har så stor sykdomsbyrde og lider under en så høy grad av innavl, at ytterligere avl må ansees å være brudd på lov om dyrevelferd. Allikevel fortsetter avlen.

Hva er saken?

Når det kommer til avl på hund, er det raseklubbene selv som lager rasens avlsstrategi (RAS). Rasestandardene bestemmes i rasens opprinnelsesland og brukes av de norske raseklubbene. Disse ekstreme rasestandardene har gitt svært negative virkninger på både helse og funksjon hos hundene. De har også ført til svært begrenset genetisk variasjon, og så mange syke dyr, at flere raser nå er å regne som utrydningstruet. Engelsk bulldog er et godt eksempel på dette, hvor de mange tusen individene deler det genetiske materialet av til sammen rundt 68 individer (tall fra den engelske kennel klubben, 2015). Det er

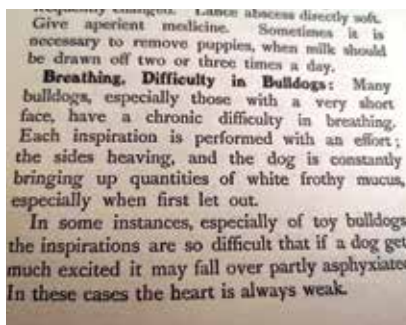
DAGENS MOPS er ikke sammenlignbar med mopsen på 1800-tallet. Rasen er nå sterkt plaget grunnet uetisk avl.

bulldog, en hund som sliter blant annet med å puste, å føde og der en svært høy andel har hudproblemer og allergier. I bulldogklubbens etiske retningslinjer står det at eneste krav til helsetester er hjerte og kne. Når man utfører helsetester, ekskluderer man som sagt individer med dårlig resultat på den gitte testen fra videre avl. Når testene i tillegg er malplasserte, virker det hele dårlig planlagt og vitner om manglende forståelse for godt avlsarbeid. Slike malplasserte helseprogrammer er på den måten skadelig for avlsarbeidet i små, lukkede populasjoner.

For det tredje er det mange av helseprogrammene som ikke virker. Hjertescreening på cavalier king charles spaniel er nå i gang i Norge, og består i auskultasjon (lytting med stetoskop) på hunder over tre år. En evaluering av det svenske hjerteprogrammet på cavalier king charles spaniel, konkluderer med at på tross av dette programmet som ble startet i 2001 og som også består av auskultasjon, har man ikke sett nedgang i antall hjertesyke cavalierer i Sverige. Man har dermed brukt et program som ikke har gitt effekt, og samtidig ekskludert enda flere individer fra avl.

For det fjerde vil vi påpeke at også helseprogrammer med målsetting om over tid å avle bort uheldige egenskaper (slik som for eksempel BOAS-gradering på engelsk bulldog eller hjertescreening på cavalier king charles spaniel) er ulovlig her i Norge. Landbruks- og matdepartementet uttalte i Stortingsproposisjonen om dyrevelferd 2008/2009 (s 70) at «Departementet legger til grunn at avl må vurderes i henhold til denne bestemmelsen, uavhengig av om det er satt en målsetting om over tid å avle bort uheldige egenskaper.»

Det er altså slått fast av departementet at det ikke er tilstrekkelig at man gjennom avlstiltak har et mål om å avle bort uheldige egenskaper på lengre sikt. Dette mener vi betyr at selv om for eksempel BOAS-pro-

ALLEREDE I 1907 var man klar over de ulike helseutfordringene hos rasen engelsk bulldog.

grammet her hjemme er basert på vitenskapelig arbeid fra Cambridge og utføres i England, så er norsk lov annerledes enn engelsk lov. Her i Norge er det altså ikke lov å avle på syke dyr selv om målsetningen er å avle bort uheldige egenskaper over tid. Norsk lovverk gir tilsynelatende dyrene bedre rettsvern enn tilsvarende for engelske dyr, dette kommer man ikke forbi.

Stykkvis og delte helsetester er altså ikke en del av løsningen slik situasjonen er for mange raser i dag.

Hva mener vi er løsningen?

Dyrebeskyttelsen Norge mener at helhetlig helsedata, funksjonstester og genetisk kompetanse er en forutsetning for godt avlsarbeid. Dette må beskrives i forskriften som skal utarbeides av Mattilsynet. Dyrebeskyttelsen Norge mener også at hjemmebesøk er uegnet arbeidsmetode når man skal drive tilsyn med avl, og at databaser og tilgjengelige verktøy må tas i bruk både i Mattilsynets tilsynsarbeid og i avlsarbeidet.

Vi har per i dag helseregisteret Pyramidion, hvor diagnoser innrapporteres automatisk fra veterinær. Her kan man dermed se på den faktiske sykdomsforekomsten og denne informasjonen kan brukes som ett av flere

DENNE hunden har blitt operert for luftveisproblemer, bedre kjent som BOAS.

verktøy i avlsplanleggingen. I tillegg har vi Biotail, hvor eiere selv registrerer inn egenskaper hos sin hund og egenskapene kan dermed tallfestes.

Dette betyr at vi allerede har tilgjengelige verktøy som kan tas i bruk og videreutvikles, vi mangler bare en god forskrift. Vi håper nå at Mattilsynet er på dyrenes side i denne saken og velger at dyrene våre skal få glede av vitenskapelig metode og tilgjengelige verktøy. Avl i små, lukkede populasjoner er svært komplekst og må styres av genetikere, ikke av sløyfer på utstilling! ■

Referanser:

Lundin og Kwart (2010) <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2955655/>

Dyrebeskyttelsen Norge

STØTT DYREBESKYTTELSEN NORGE UTEN AT DET KOSTER

 SOM SPILLER HOS NORSK TIPPING kan du selv velge hvilket lag eller forening som skal motta fem prosent av det beløpet du tipper for. Å velge seg en grasrotmottaker går ikke utover hverken innsats eller eventuell premie, men blir gitt av Norsk Tippings overskudd.

 DYREBESKYTTELSEN NORGES LOKALAVDELINGER er helt avhengige av økonomisk støtte for å kunne hjelpe dyrene. Å registrere en av våre lokalavdelinger som grasrotmottaker er en enkel måte å bidra på. Har du et spillekort er det enkelt å gi støtte til dyrene som trenger det. Send en SMS, dette er gratis, med organisasjonsnummeret på avdelingen du vil støtte, til 2020 eller oppgi organisasjonsnummeret hos tippekommisjonen som vil hjelpe deg.

 NÅR DU HAR REGISTRERT hvilken lokalavdeling som skal få din andel vil fem prosent av alt du tipper for gå uavkortet til avdelingen du har valgt som mottaker. Dette er en glimrende anledning til et viktig bidrag til dyrevern – uten at det kjennes på lommeboka.

NORSK TIPPING

GRASROTANDELEN

HER FINNER DU ORGANISASJONSNUMMERET TIL VÅRE LOKALAVDELINGER:

AVDELING	ORGANISASJONSNR.	AVDELING	ORGANISASJONSNR.	AVDELING	ORGANISASJONSNR.
Dyrebeskyttelsen Norge Bergen og Hordaland	988 712 698	Dyrebeskyttelsen Norge Haugaland	995 478 765	Dyrebeskyttelsen Norge Oslo og Akershus	983 549 438
Dyrebeskyttelsen Norge Bodø	997 248 856	Dyrebeskyttelsen Norge Hedmark	992 649 291	Dyrebeskyttelsen Norge Ringerike	993 312 622
Dyrebeskyttelsen Norge Drammen og omland	885 541 542	Dyrebeskyttelsen Norge Kongsberg	994 412 132	Dyrebeskyttelsen Norge Sandefjord Larvik	991 367 047
Dyrebeskyttelsen Norge Farsund	994 111 167	Dyrebeskyttelsen Norge Lillehammer og omegn	983 095 488	Dyrebeskyttelsen Norge Sogn og Fjordane	990 369 275
Dyrebeskyttelsen Norge Flekkefjord	999 304 923	Dyrebeskyttelsen Norge Lofoten og Vesterålen	918 617 183	Dyrebeskyttelsen Norge Sør-Trøndelag	993 868 086
Dyrebeskyttelsen Norge Fredrikstad og omegn	884 056 632	Dyrebeskyttelsen Norge Mandal	990 561 281	Dyrebeskyttelsen Norge Tromsø	985 227 209
Dyrebeskyttelsen Norge Finnmark	987 004 193	Dyrebeskyttelsen Norge Mo i Rana	994 943 189	Dyrebeskyttelsen Norge Vestfold	976 745 876
Dyrebeskyttelsen Norge Gjøvik/Toten	994 664 875	Dyrebeskyttelsen Norge Møre og Romsdal	990 446 792		
Dyrebeskyttelsen Norge Hadeland	894 064 072	Dyrebeskyttelsen Norge Nord-Jæren	912 677 761		
Dyrebeskyttelsen Norge Harstad	984 506 627	Dyrebeskyttelsen Norge Nord-Trøndelag	993 151 947		

Dyrebeskyttelsen Norge Nord-Jæren

Bli bedre kjent med vår lokalavdeling på Jæren og deres hektiske hverdag med å hjelpe de hjemløse dyrene.

TEKST: ELISE SJØTHUN-HALVORSEN,
STYRELEDER DYREBESKYTTELSEN NORGE NORD-JÆREN
BILDER: DYREBESKYTTELSEN NORGE NORD-JÆREN

Starten på 2020 har vært hektisk etter en roligere slutt på fjoråret. Saker meldes inn til oss uten stopp, plassene er fulle og vi står på for å finne løsninger. For øyeblikket har vi i avdelingen inne 160 dyr som er fordelt rundt i fosterhjem. Før jul var tallet over 200, så heldigvis har mange av dyrene fått nye flotte adoptivhjem siden da.

På topp med antall hjemløse dyr

Avdelingen Nord-Jæren startet opp i 2013 og har på få år vokst seg til en av de største avdelingene i Dyrebeskyttelsen Norge. Jobben vi gjør trengs virkelig med tanke på antall hjemløse dyr. Vi er en av flere organisasjoner som driver dyrevern i Rogaland, områdene vi dekker strekker seg fra Egersund i sør fylket til Rennesøy nord for Stavanger. Vi er ikke i nærheten av å kunne dekke over nok, Rogaland er på topp med antall hjemløse dyr, og hvert år rekker vi bare over en brøkdel.

Hovedsakelig tar vi inn katter siden det behovet er størst, men vi har også en økende andel kaniner og hatt noen hunder. Andre dyreslag er også marsvin, degus, pinnsvin, fugler og vi har store planer å øke kapasiteten så vi kan ta inn flere som trenger hjelp.

Hundrevis av katter tas inn i fosterhjem hvert år og vi møter utfordringer på strak arm. De aller fleste er sky katter som trenger tid og kjærlighet for å lære seg å stole på mennesker, og det får de hos oss. Vi har en forkjærlighet for dyrene som trenger det lille ekstra, og ønsker at alle skal få en sjanse til et nytt liv, såfremt det ikke går ut over dyrevelferden.

FIV-problematikk

Rutinemessig avliver vi ikke katter med FIV så lenge disse er friske, men adopterer dem ut som innkatter. Denne praksisen har vi hatt i flere år, og våre adopterte FIV-katter lever godt i sine for-alltid-hjem. FIV-viruset er ofte misforstått da det ikke har vært særlig fokus og nok kunnskap om dette tidligere, men heldigvis er dette i ferd å snu og flere av disse kattene får et godt og trygt liv.

FIV sprer seg så og si kun blant ukastrerte dyr og nye studier har vist at kastrerte, veltilpassete katter med FIV ikke smitter viruset videre. Viruset som går i dvale mange år etter den første smittefasen, kan svekke immunforsvaret til dyret og vi omplasserer derfor kattene som rene innkatter. Vi ser at flere som ellers ikke hadde vurdert katt, ønsker å ta til seg en som trenger ett godt inneliv, f.eks. når man bor i blokk. De siste

DAVIN er en av våre nydelige puser som bor på hjelpesenteret vårt.

Hvordan kan du hjelpe?

Kunne du vært interessert i å hjelpe vår lokalavdeling som frivillig på hjelpesenteret, eller med andre ting vår lokalavdeling skulle trenge? Eller hva med å bli fosterhjem, slik at de kan hjelpe flere dyr? Ta kontakt med vår lokalavdeling på e-post nord-jaeren@dyrebeskyttelsen.no

Du kan også støtte Dyrebeskyttelsen Norge Nord-Jæren gjennom grasrotandelen hos Norsk-Tipping. Da gir du 7 prosent av spillerinnsatsen din til vår lokalavdeling, uten at dette påvirker vinnergevinsten. Send SMS Grasrotandelen 912 677 761 til 60000, eller gi beskjed på butikken neste gang du spiller.

DETTE ER VÅR HVERDAG og viser noen av de stakkars skjebnene vi møtte i 2019.

årene har vi omplassert flere og flere FIV katter og merker at interessen for å hjelpe disse kattene blir større.

Åpnet hjelpesenter i 2018

Hjelpesenteret vårt åpnet i 2018, og vi har vanligvis rundt 30 dyr inne. Vi har minst fire vakter daglig som kommer for å ta stell. Vi har plass til mange flere hjelpere, så om du sitter og tenker hva du kan hjelpe med så trenger vi kanskje akkurat deg på laget. De frivillige omtaler senteret som «verdens beste jobb» og vi er enige!

Å kunne hjelpe dyrene og se endring i dem over tid, oppleve historien deres fra de kommer inn til de gnir seg mot deg for kos, er ubeskrivelig. Å hjelpe dem bort fra smerter og psykiske traumer til å bli noen herlige «sofagriser» gjør all svette og tårer verdt det. For denne frivillige jobben er tøff! En får

KATTENE på senteret vårt takker ikke nei til litt snop fra en av våre frivillige stellvakter.

høre og se mye som andre mennesker gjør mot dyr. Hvert år mister man også flere som setter dype spor i hjertet og aldri blir glemte. Om det ikke var for oss frivillige, hvem hadde dyrene hatt da?

Senterets store skrekk

En av våre store gladhistorier som viser at det nytter, er Enya. Denne lille frøkna var senterets store skrekk en periode, og det var ikke særlig mange fosterhjem i kø for å hjelpe. En liten kropp på 3 kilo kan fort skremme et voksent menneske på 70 kilo, når fres og slag kommer mot deg.

Ett av våre fosterhjem valgte derimot å ta imot og viste virkelig hvorfor disse sky/redde kattene også er verdt å kjempe for. Litt etter litt vant de tillitten til den lille frøkna og med tiden kom en nydelig sofagriss, som

ENYA har kommet langt fra dagen hun ble funnet til dagen i dag.

i slutten av sommeren 2019 fant sitt for-alltid hjem, hvor hun fikk to pusesøsken som hun elsker. Når katter er så redde når de kommer inn, så tyder det ofte på at de har møtt mennesker som virkelig ikke vil dem godt, og denne bagasjen setter dype spor. Det våre frivillige gjør er å vise disse dyrene at ikke alle er like, og denne oppgaven er unik og vi trenger mange flere slike ildsjeler som vil være med å gjøre en forskjell.

Betaling i karma og kjærlighetspoeng

Som andre lokalavdelinger i Dyrebeskyttelsen Norge, baserer vi oss på frivillig arbeid - betalingen er i karma og kjærlighetspoeng. En av våre største og viktigste jobber som frivillige er fosterhjem, og vi trenger langt flere. Som fosterhjem åpner du hjemmet ditt til et tidligere hjemløst dyr og følger dem til dagen de flytter til sitt nye for-alltid-hjem. Å være fosterhjem kan være utrolig enkelt, eller det kan by på utfordringer da vi aldri vet bagasjen dyrene bærer på, men det er utrolig givende. Vi trenger langt flere fosterhjem nå som våren og kaoset med kattunger og dumping av dyr snart i gang! Vi følger opp hele veien og kommer med råd og veiledning.

Frivillig arbeid i Dyrebeskyttelsen Norge Nord-Jæren kan være travelt, men utrolig gøy. Oppgaver vi gjør er å følge opp fosterhjem, stell og sosialisering på senteret, fanging av hjemløse dyr, og kjøring til og fra veterinær. Vi har også flere dugnader i året som frivillige vakter under landstreffet for russen i Kongeparken, baking og stille på stand, arrangere loppemarked, julemarked på Varatun gård og mye annet. Bor du i Rogaland og vil være med? Ta kontakt med oss, vi trenger deg! ■

Butikken

Kjøp produkter i vår butikk og støtt vårt arbeid samtidig!

www.dyrebeskyttelsen.no

450,-

UNISEX HETTEJAKKE MED POTETRYKK

Hettejakken kommer i mykt og slitesterkt bomullsstoff. Velg mellom svart og grå, og størrelsene Small-3XL.

649,-

HUNTER LUGANO KATTEHULE

Deilig hule til katt og hund (liten), som kan slås ned og gjøres om til seng. Laget i stoff av høy kvalitet. Hulen er 55 cm bred.

175,-

DRIKKEFLASKE MED DYRE- BESKYTTELSEN NORGES LOGO

Drikkeflaske som rommer 770 ml. Passer perfekt til tur, trening eller til hverdags. Kommer med karabinkrok. Velg mellom lyseblå og hvit.

175,-

FØRSTEHJELPSPAKKE

Liten førstehjelpspakke for hund og katt. Måler 13x8x3,5 cm og passer perfekt i tursekken.

175,-

MYK BOMULLSLUE

Myke og fargerike luer med Dyrebeskyttelsen Norges logo og stor pote i front. Velg mellom farger: Grå-blå, rosa, lilla, svart og lysegrønn. Finnes i voksen- og barnestørrelse.

249,-

VARME VOTTER MED DYRE- BESKYTTELSEN NORGE LOGO

Hold hendene varme i vinter med disse gode og mye vottene. Vottene er foret med fleece, for ekstra varme på kalde dager.

Se våre nettsider www.dyrebeskyttelsen.no for flere produkter og bestilling.

Kattekolonier og hjemløshet – et vedvarende problem

Kattekolonier er et samfunnsskapt problem. Likevel er det liten vilje ifra det offentlige til å rydde opp i denne problematikken. Løsningen til kommuner og mattilsyn er ofte å lempe «ansvaret» over på frivilligheten.

TEKST: MARIANNE LUNDE, ORGANISASJONSRAÐGIVER OG LOKALAVDELINGSANSVARLIG DYREBSKYTTELSEN NORGE

I følge §4 i dyrevelferdsloven, har alle en hjelpeplikt dersom man påtreffer et dyr som åpenbart er sykt, skadet eller hjelpeløst. Da er man pliktig til å hjelpe dyret, så langt det er mulig. Allikevel, finnes det mange kolonier med forvillede familiedyr i Norge, som både Mattilsynet og kommunene er klar over, uten at disse dyrenes velferd blir ivarettatt.

Hvem har ansvaret for hjemløse dyr?

Hjemløse dyr i Norge er ofte et resultat av dårlig dyrehold hos privatpersoner. Katter som ikke kastreres, formerer seg i stort antall, og kolonier med eierløse dyr oppstår. Skjebnen til disse dyrene overlates ofte til tilfeldigheter. Det finnes tilsynelatende ikke rutiner hos verken Mattilsynet eller kommunene når det gjelder håndtering av hjemløse katter.

Dyrene slås, blir syke og sulter. Det er høy smittefare i slike kolonier, i tillegg til mye innavl. Om vinteren fryser de i hjel flere steder. Ofte utgjør disse kattekoloniene i tillegg en stor trussel for fuglelivet og andre smådyr i norsk natur.

Det er ingen offentlige instanser som virker å ville ta på seg en aktiv rolle for å hjelpe det høye antallet med hjemløse dyr i Norge. Mattilsynet er tilsynsmyndigheten etter dyrevelferdsloven, og kan iverksette nødvendige tiltak i de situasjonene der det er ukjent hvem som er ansvarlig for dyret. Allikevel er det sjeldent at Mattilsynet tar grep i dyrekolonier. Resultatet er at et ekstremt stort antall dyr går alene ute, til de enten dør av sykdom, kulde eller sult. Et heldig fåtall av disse blir hentet inn av dyrevernsorganisasjoner som Dyrebeskyttelsen Norge.

MANGE katter hadde etablert seg på avfallsanlegget på Rødskjær.

© DEREK HARRIS/ISTOCK

Fiskenæringen på Røst

Røst kommune er en av mange kommuner i Norge som har et stort problem med kattekolonier. Røst er en kommune bestående av øyer, helt ytterst i Lofoten. Her bor det rundt 550 mennesker. Røst er i tillegg hjem til en av Europas største sjøfuglkolonier, og et stort antall hjemløse katter.

Dyrebeskyttelsen Norge har vært i kontakt med Norsk Institutt for Naturforskning (NINA) angående situasjonen. De har uttalt at det utvilsomt er grunn til å anta at den store bestanden av forvillede katter representerer et problem for bakkehekkende fugler på øyene som er knyttet sammen av veinettet på Røst.

Tørrfiskproduksjon er hovednæringen på Røst, og trekker til seg både rotter og katter. Industrien på Røst har, utrolig nok ingen interesse av at de hjemløse kattene skal håndteres. Industrien frykter imidlertid for at rottebestanden vil øke dersom noen tar hånd om de hjemløse kattene som har bosatt seg på øya.

Lokalavdelingen til Dyrebeskyttelsen Norge i Bodø har flere ganger dratt til Røst og forsøkt å rydde opp i koloniene, i samråd med kommunen. De kattene som har blitt hentet inn har vært i svært dårlig forfatning.

FOTO: DYREBSKYTTELSEN NORGE/ANNE SVØ

ROSALILL er en av de heldige pusene som har fått hjelp og er på vei mot et nytt og trygt liv.

Flere av kattene hadde fiskeben stikkende ut av munnen, slik at de ikke har klart å spise. Tennene til mange av disse kattene hadde enten råtnet bort, eller var svært skadet. Dette medfører en enorm lidelse for dyrene. Mange av kattene hadde i tillegg store skader på øynene. Det var også stor spredning av sykdommene klamydia og mykoplasma. Dette går kattene rundt med ute på Røst, ubehandlet, helt til noen griper inn.

Nå ønsker Dyrebeskyttelsen Norge at Mattilsynet avdeling Salten skal ta et aktivt ansvar. Kommunen har fått beskjed fra Mattilsynet om at de er nødt til å gå til innkjøp av fangstbur. Men kommunen har verken ressursene eller kompetansen som kreves for å fange inn forvillede katter.

Avfallsanlegget på Rødskjær

I løpet av senhøsten 2019 ble Dyrebeskyttelsen Norge Harstad varslet om en kattekoloni som hadde oppstått rundt et avfallsanlegg. Avdelingen tok umiddelbart kontakt med Mattilsynet. Der fikk de beskjed fra distriktslederen at Mattilsynet ikke kunne bistå med annet enn å betale avlivingen av syke og skadete katter, dette etter §4 i dyrevelferdsloven. Mattilsynet uttalte også at enhver

FOTO: DYREBEKYTTTELSEN NORGE/BOOD

FOTO: DYREBEKYTTTELSEN NORGE/ANSTAD

DESSVERRE kom hjelpen for sent for denne kattungen på Rødskjær.

som eventuelt hadde matet disse kattene var å anse som eiere, og ansvarlig for disse. Mattilsynet hadde ikke ressurser til å gjøre noe videre i denne saken.

Dyrebeskyttelsen Norge Harstad inviterte derfor både Harstad kommune, Mattilsynet og politiet til et møte for å få avklart ansvarsforhold i forbindelse med eierløse dyr. Både kommunen og politiet stilte med representanter, men Mattilsynet hadde ikke anledning til å komme. Harstad kommune ønsket at Dyrebeskyttelsen Norge Harstad skulle fange inn kattene, og et enstemmig kommunestyre gikk inn for å gi avdelingen 25.000 kroner til dette arbeidet. Som i de fleste kolonier med katter, var det også mye sykdom og dårlig dyrevelferd i kolonien på Rødskjær. Mange av de kattene som lokalavdelingen i Harstad fikk fanget inn døde. Siden det var mye knust glass på området de befant seg i, hadde flere av kattene store skader i både muskler og sener. Av de 29 kattene som ble fanget inn, døde 11 katter som følge av alvorlig skade og sykdom. Resten ble plassert i fosterhjem. Noen vil trenge en god del tid på å bli trygge på mennesker, mens noen har blitt skikkelig kosekatter allerede.

FOTO: DYREBEKYTTTELSEN NORGE/BOOD

EN AV MANGE KATTER som har blitt reddet inn på Røst, og som er i svært dårlig forfatning.

Offentlig ansvarsfraskrivelse

Historiene fra Røst og Harstad belyser et større problem vi har i Norge i dag. Det offentlige har verken evnen eller viljen til å ivareta dyrevelferden til hjemløse dyr. Skjebnen til de eierløse dyrene som går ute er uvisst. Mye av ansvaret er blitt dyttet over på frivilligheten.

Dyrebeskyttelsen Norge har 27 lokalavdelinger som daglig arbeider med det ekstremt store antallet hjemløse dyr vi har her i landet. Lokalavdelingene til Dyrebeskyttelsen Norge sørger for at eierløse dyr, som gjerne har gått lenge ute og ofte er svært syke, får den hjelpen de har krav på etter dyrevelferdsloven. ■

Fyrverkeriets

Døde dyr, livredde hunder som forsvinner og alvorlige øyeskader. Dette er prisen vi betaler for at «noen få» skulle få kose seg med fyrverkeri på nyttårsaften.

TEKST: ANNETTE BJØRNDALEN SØREIDE, KOMMUNIKASJONSRAÐGIVER DYREBESKYTTELSEN NORGE.

Inngangen til 2020 ble markert som vanlig, med oppskyting av fyrverkeri og inntak av store mengder alkohol. Som året før, ble etterdønningene av årets nyttårsfeiring preget av døde husdyr og familiedyr på rømmen. I tillegg må 11 personer møte det nye året med alvorlig øyeskade, eller tap av synet.

Starter i romjulen

Fyrverkerisalgene åpner 3. juledag, og varer frem til nyttårsaften. Selv om det kun er tillatt å skyte opp fyrverkeri på et gitt tidspunkt på nyttårsaften, er det mange som begynner med dette samme dagen som fyrverkerisalgene starter.

Romjulen 2019 var svært krevende for politiet, som kunne melde om mange tilfeller av ungdommer som skjøt fyrverkeri på mennesker og hunder, fyrverkeri innendørs og på transportmidler, og i ett tilfelle; inne

i en hestestall på Stovner i Oslo. Felles for de fleste av sakene var at de ble utført av unge mennesker. Noen former for fyrverkeri er tillatt for barn ned i 12 års alder, og fyrverkerigiganten SVEA henvender seg spesifikt mot unge, med egne «ungdomspakker» til helårsbruk.

Flere dyr døde

I Oppland valgte noen å skyte opp fyrverkeri dagen før nyttårsaften, som førte til at flere hester rømte. Dessverre ble den ene av hestene, Islandshesten Balder, funnet død dagen etter. På Arneberg i Innlandet, døde en drektig ku som følge av det eier mener må være stress forårsaket av fyrverkeri på nyttårsaften. Kua ble funnet død i fjøset første nyttårsdag, og hele buskapsen ble beskrevet som svært stresset og umulig å roe ned.

Dyrebeskyttelsen Norge og andre dyrevelferdsorganisasjoner får hvert år meldinger

om familiedyr som har stukket av hjemme fra. Facebook-gruppen Nitrogruppa hjelper hundeeiere med å finne hunder på rømmen. De kunne melde om at så mange som 75 hunder ble meldt savnet etter nyttårsaften. Noen av disse er dessverre ikke funnet. Mange av hundene har forsvunnet som følge av fyrverkeri som blir skutt opp før eller etter tillatt tidsrom på nyttårsaften.

De færreste ønsker fyrverkeri

Ifølge en fersk undersøkelse ifra Norges Ingeniør- og Teknologiorganisasjon (NITO), svarer 71 prosent at de er åpne for et forbud mot fyrverkeri i privat regi. Dyrebeskyttelsen Norge, sammen med overlege ved øyeavdelingen på Haukeland universitetssykehus, Nils Bull, kom i romjulen med et krav om innstramming av dagens regelverk vedrørende bruken av fyrverkeri.

Både Dyrebeskyttelsen Norge og Bull er enige om at fyrverkeri i privat regi burde forbys, og at kommunene burde utarbeide en plan for felles markering av årsskiftet. Det oppfordres til å se til andre land, hvor stadig flere har byttet ut fyrverkeri med lysshow.

Fyrverkeri i den form vi tillater i dag har store kostnader for dyr, mennesker og miljøet. Kostnaden for at noen skal kose seg med fyrverkeri er stor. Hvert år blir unge mennesker kvestet av raketter som gir øyeskader og andre skader, dyr dør i frykt og noen forsvinner til skogs for alltid og blir aldri funnet. Det er altså ikke slik at de som koser seg med fyrverkeri bærer kostnadene, det er heller ikke produsenten eller salgsleddene som tar kostnaden. Kostnaden bæres av dyr og mennesker som er redde eller som blir skadet av fyrverkeri.

Dyrebeskyttelsen Norge anbefaler alle som ønsker innstramming av bruken av fyrverkeri til å signere oppropet som er opprettet av Tittin Foss-Hanefoss, og som har fått mange underskrifter den siste tiden. Håpet er at ved å levere underskriftene til politikerne på Stortinget, kan man legge mer press på å få strammet inn bruken av fyrverkeri i privat regi.

Oppropet finner du ved å gå inn på www.opprop.net og søke opp «Forbud mot fyrverkeri i privat regi». ■

Kilder: <https://www.tu.no/artikler/fersk-nito-undersokelse-flere-mener-det-er-riktig-a-forby-fyrverkeri/481875>

DYREBESKYTTELSEN Norge og øyelege Bull oppfordrer til organisert lasershow, fremfor fyrverkeri.

FOTO: JARISBERG/GETSKIS/ANAMATE

Hverdagsgleder

Her finner du tre oppskrifter som er enkle å lage i en fei. Har du litt tid til overs når helgen kommer, kan du doble porsjonene med lunsjmuffins og fryse ned for hektiske dager. Slik skaper man enkel hverdagsglede.

Lunsjmuffins med feta og spinat

(ca. 20-24 muffins)

Disse muffinsene kan varieres i det uendelige og er en flott måte til å bli kvitt rester i kjøleskapet. Lunsjmuffins passer like godt som et mellommåltid, som til lunsjboksen eller på tur.

Du trenger:

- 0,5 dl nøytral olje
- 3 dl rømme/kogurt naturell/kesam naturell
- 2 dl siktet hvetemel
- 1,5 dl sammalt hvetemel (grov type)
- 1 dl havremel
- 1 dl havregryn
- 4 økologiske egg
- 0,5 ts salt
- 2,5 ts bakepulver
- 1 ts valgfri krydder (oregano, urtesalt, timian, basilikum eller det du måtte ønske)
- 150 g revet ost
- 150 g fetaost i terninger
- 1 pakke fersk spinat (kan bruke frossen spinat)
- 1 løk, hakket
- Store muffinsformer

1. Varm opp ovnen til 200 grader. Bland sammen olje, rømme/kesam/kogurt og egg i en bolle. Tilsett mel, salt, bakepulver og eventuelle krydre i bollen og bland alt godt sammen.
2. Grovhakk spinat og ha den i en panne sammen med løken og litt olje, til spinaten har falt sammen og løken har blitt myk. Trekk pannen til side og la det avkjøles/bli lunkent.
3. Bland sammen revet ost, fetaost og spinatblanding sammen med resten av muffinsrøren.
4. Bruk en spiseskje og fyll formene halvveis opp med røre. Stek muffinsene på midterste rille i cirka 20 minutter.

Spises varme, eller puttes i fryseren og tas opp ved behov.

Tips: Ta de opp før du skal på tur/jobb/skole, så er de ferdig tint til lunsj!

Gulrot- og søtpotetsuppe

(3-4 porsjoner)

Hva er vel bedre med hjemmelagde supper når det er rufsete «vintervær» ute? Denne suppen er kjapp å lage, og kan enkelt gjøres mer krydrete om du tilsetter fersk ingefær eller mer chili.

Du trenger:

- 500 g søtpotet
- 200 g gulrøtter
- 3 hvitløksfedd
- ½ rød chili
- 6 dl grønnsakskraft (ferdig blandet buljong)
- 1 boks kokosmelk (400 g)
- 1 stk lime
- Nøytral olje til steking
- Salt og pepper
- Frisk koriander

1. Skjær søtpotet og gulrot i små skiver og hakk løk, hvitløk og chili.
2. Fres løk, søtpotet og gulrot i en dyp kasserolle med olje i et par minutter. Tilsett hvitløk og chili og la det frese ett minutt til. Hell over kraften og kokosmelken og la suppen koke under omrøring til alle grønnsakene er møre (cirka 15 minutter).
3. Bruk en blender eller stavmikser og kjør suppen jevn og glatt. Smak til med salt og pepper og limesaft. Spe ut med litt vann om du ønsker en tynnere konsistens.

Server suppen med frisk koriander, en «dæsj» med yoghurt naturell og godt brød til.

Munker (æbleskiver)

(cirka 20 munker)

Denne fristelsen inneholder hverken munker eller epler, men er en favoritt blant danskene – og kan bli din favoritt også! Munkene fås kjøpt hos de fleste jernvareforretninger i Norge. Kan gjøres glutenfri.

Du trenger:

- 5 dl hvetemel
- 3 ts sukker
- ½ ts salt
- 4 dl kefir
- ½ ts kardemomme
- 3 økologiske egg

1. Visp eggeplommer og kefir sammen i en bolle. Sikt de tørre ingrediensene og rør inn i egge- og kefirblandingen.
2. Visp eggehviten helt stive til du kan lage topper. Vend dette forsiktig inn i røren og la det hvile i minst 30 minutter.
3. Varm smør i hver av munkehullene. Hell røre til du dekker cirka halvparten av «hullet» og stek et par minutter før du vender forsiktig rundt og steker på andre siden. Bruk gjerne grillspyd til dette. Vend munkene med jevne mellomrom til de har fått en gylden skorpe.

Server varme munker med et dryss av melis og ditt favorittsyltetøy.

Både Kjell Ingolf Ropstad, den eventuelle katta hans og pelsdyra har egenverdi

Vi bør alle gå inn for å heve dyrs moralske status. Dette behøver på ingen måte å gå ut over vår holdning til mennesker og deres egenverdi.

At mennesker har egenverdi, er barnelærdom, og stort sett allment akseptert. Det er ikke her problemet ligger. Det faktum at menneskeverdet er under press er en annen sak, og høyst beklagelig.

Men dyr har også egenverdi. Det har Stortinget uttrykkelig slått fast. I Lov om dyrevelferd går det fram at «dyr har egenverdi, uavhengig av den nytteverdien de måtte ha for mennesker.» Jussen er altså temmelig klar. Men hva med etikken, vårt syn på dyr og måten vi behandler dem på i den praktiske hverdag - utenfor festtalenes domene?

Lidelse

Mennesker som har dyr i sin varetekt har en soleklar utfordring her. Vi bør alle gå inn for å heve dyrs moralske status; dette behøver

på ingen måte å gå ut over vår holdning til mennesker og deres egenverdi.

Hvorfor? Jo fordi dyr er levende vesener med et nervesystem som prinsipielt er bygd opp på samme måte som vårt. De kan bli frustrert, stresse og lide overlast. Den engelske moralfilosofen Jeremy Bentham har en gang uttalt at «Spørsmålet er ikke om de (dyra) kan resonnerer, eller om de kan snakke, men om de kan lide.»

Å hindre lidelse hos mennesker og dyr, bør prioriteres høyt hos etisk bevisste mennesker, jmf. Kristelig Folkepartis visjon om et varmere samfunn. Men her skurrer det litt. Liv og lære følges ikke alltid ad. I politiske kretser er det kjent at en eller flere KrF-topper prøvde å overtale Trine Skei Grande til å frafalle hennes krav om utfasing av norsk pelsdyrhold.

Ingen motsetning

Heldigvis var Grande standhaftig nok til å motstå presset. Det er å håpe at dette initiativet kan gå over i historien som et arbeidsuhell. Kompetente fagpersoner har uttalt at pelsdyrindustrien ikke holder etiske mål. Med andre ord; dyra lider i nettingburene sine. Både Rådet for dyreetikk, Den norske veterinærforening og Veterinærinstituttet har

FOTO: ANNETTE BRUNDALEN/SØRDE

Tekst: **Toralf B. Metveit**, tidligere styreleder i Dyrebeskyttelsen Norge, tidligere distriktsveterinær og mottaker av Kongens Fortjenstmedalje 2019

vendt tommelen ned når det gjelder slikt dyrehold.

Une Aina Bastholm i MDG, dyrevernerne og en stor del av befolkningen ønsker å fremheve dyrs egenverdi og måten vi behandler dem på. Men notabene, disse tanker innebærer på ingen måte noen motsetning til ideen om, og vektlegging av menneskeverdet. Snarere tvert imot.

Etisk skjønn

Personlig vil jeg fremheve at den etiske sfære ikke begrenser seg til mellommenneskelige relasjoner. Den omfatter også naturen omkring oss, og ikke minst dyra. Både de ville og de domestiserte. Tendensen blant folk flest er nok dessverre at våre umælende medskapninger faller utenfor etikkens virkeområde. Etisk

refleksjon handler i sin karakter ofte om skjønn, om å veie ulike skjønn opp mot hverandre. Og da gjelder det å velge det akseptable, og ikke nøye seg med det aksepterte. ■

Til minne om Mona Staddeland

ALLE BILDER: PRIVAT

Det er med stor sorg vi mottar budskapet, om at Mona Staddeland har gått bort. Mona var en sann dyrevenn med et stort hjerte. Mona ble bare 47 år, men i løpet av denne tiden, så rakk hun å hjelpe et stort antall dyr og mennesker. Mange kjenner Mona fra Hundehjelpen, en frivillig organisasjon i Stavanger. Gjennom Hundehjelpen hjalp Mona utallige hunder med omplassering. Mona jobbet også mye med trening av hund, både gjennom Rogaland brukshund klubb og Mona's hundeskole.

I forbindelse med Monas bortgang, ble det startet en innsamling på Facebook. Der klarte Monas dyrevenner å samle inn hele 52 747 kroner. Dyrebeskyttelsen Norge ønsker å takke Monas familie og venner, for denne rørende gaven. Det er vondt å miste noen man er glad i, men dere skal vite at Monas engasjement for dyr, lever videre gjennom denne gaven. Dyrebeskyttelsen Norge skal hedre Monas minne, ved å hjelpe dyr i nød.

Hvil i fred, Mona.

Nasjonalt konferanse om rovdyr

For 11. gang ble den årlige konferansen, Nasjonalt konferanse om store rovdyr, beitedyr og samfunn, avholdt på Hamar i midten av januar. Det var rundt 140 personer som deltok på konferansen, inkludert tre ansatte fra Dyrebeskyttelsen Norges sekretariat, og deltagerne fordeler seg over et bredt spekter av fagfelt og interesseområder.

TEKST: BIRGITTE FINEID, VETERINÆRFAGLIG RÅDGIVER DYREBEKYTTELSEN NORGE

Mange ulike tema ble presentert innenfor områder som forvaltning, sau på utmarksbeite og tamrein. Både Klima- og miljødepartementet (KLD) ved avdelingsdirektør Torbjørn Lange og Miljødirektoratet ved Kjell Vidar Seljevoll, informerte om status og nyheter i saker som omhandler rovvilt. Fra KLD nevnte blant annet at det å være over bestandsmålet for ulv, ikke alene er tilstrekkelig for felling. Det betyr at selv om man har flere rovdyr enn det som er satt som mål, så gir ikke dette anledning til å redusere bestanden. Bestandsmålet skal ikke forstås som et maksimumstal, men som et ønsket minimumstall for fredet rovvilt.

Riksrevisjonens undersøkelse av rovviltforvaltningen ble også presentert. Det ble poengtert at det er et dilemma for forvaltningen å skulle ivareta hensynet til både beite- næringen og rovviltbestandene, at det er

regionale forskjeller med hensyn på rovviltbelastningen og hvor godt virkemidlene fungerer og at den grunnleggende uenigheten mellom KLD/ Miljødirektoratet og rovviltmyndene er fortsatt ikke avklart.

Det ble presentert resultater fra flere prosjekter. Ett av disse er beskatning av elg i ulvrevir, som er et samarbeidsprosjekt mellom Norge og Sverige. Det ble i undersøkelsesområdet, som er på begge sider av grensen, beregnet at uttak av elg via jakt (15 %) til nesten dobbelt så mye som uttaket utført av ulv (8%).

Lammetapprosjektet Oppland viser til at bruk av radiobjellev på sauen er det beste virkemiddelet for å kunne dokumentere hva som er årsaken til sauens død. Ved bruk av kadaverhund i tillegg, øker sannsynligheten for raskt funn av død sau, noe som er viktig for å kunne bestemme dødsårsak.

Dersom du ønsker å vite mer om konferansen og de ulike foredragene, ligger alle presentasjonene tilgjengelig på hjemmesiden til Natur, Plan og Utvikling: <https://www.naturutvikling.no/>. Det går også an å melde seg på konferansen til neste år.

I dag finnes det tre Besøkssteder rovvilt i Norge, og det er i Flå, Bardu og Hjerking. Et fjerde senter er under planlegging. Disse sentrene skal bygge opp den kollektive kunnskapen rundt store rovdyr, skape forståelse for ulike syn rundt rovviltspørsmålet, forebygge frykt og dempe konflikt, skape engasjement, nysgjerrighet og interesse for natur og friluftsliv samt være hovedleverandør av informasjon vedrørende de fem store rovdyrene våre.

Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) har undersøkt om elektronisk varslingsystem for rein vil gi færre påkjørsler. Det ble utviklet og testet et elektronisk varslingsystem som gjør at bilkjører blir oppmerksom på at tamrein befinner seg nært veien. Etter testing på Saltfjellet i 2018 og 2019 ble det konkludert med at varslingsystemet har et lovende potensiale, men krever forbedringer. ■

Dyredetektivene

Dyredetektivene på sporet!

Vi trenger nysgjerrige og dyreinteresserte barn under 13 år til å hjelpe oss i vårt arbeid for dyr.

Dyrebeskyttelsen Norges dyredetektiver får en håndbok med mange tips og mye kunnskap om hvordan vi alle kan hjelpe dyr, de får bladet Dyrenes Verden fire ganger i året og vår fine maskot Sherlock Fox! På nettsidene får dyredetektivene tilgang til ukentlige utfordringer.

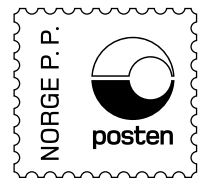
Et medlemskap koster 200 kroner.

www.dyredetektivene.no

Adresser

Telefon/faks (f)	Avdeling	Kontaktperson/adresse	Kontonummer	E-post/nettside
95 45 77 76	Bergen og Hordaland	Inger Johanne Graff Bekkjarvikveien 1, 5114 Tertnes	3624 67 97670	db.bergen.hordaland@gmail.com www.dbbh.no
	Bodø	Vibeke Wensell Hakkebo Terminalveien 2, 8006 Bodø	4509 29 48734	dyrebeskyttelsen.norge.bodo@gmail.com www.dyrebeskyttelsen-bodo.no
95 92 41 37	Drammen og omland	Aud Vogt Johansen Postboks 4109, 3005 Drammen	1638 07 45074	post@ddoo.no www.ddoo.no
	Farsund	Andreas Albrektsen Postboks 137, 4558 Vanse	3030 34 50153	dnfarsund@gmail.com www.dyrebeskyttelsenfarsund.no
	Flekkefjord	Monica Skailand Postboks 186, 4402 Flekkefjord		hjelpdyrene@gmail.com www.dyrebeskyttelsenflekkefjord.no
48 06 69 78	Fredrikstad og omegn	Solgunn Øvereng Kirkeveien 39, 1664 Rolvsøy	0532 06 37769	info@frdb.no www.frdb.no
98 44 75 92	Finnmark	Katrine Larsen Postboks 2272, 9508 Alta	4901 13 79922	dbfinnmark@gmail.com www.dyrebeskyttelsen norgefinnmark.net
45 26 77 61	Gjøvik og Toten	Inger Malerstuen Skausnaret 1, 2818 Gjøvik	6173 05 40700	dyrebeskyttelsengt@gmail.com www.tovelafjell.no
61 32 32 00	Hadeland	Kristin Bjerkås Postboks 218, 2711 Gran	2020 32 27419	dnhadeland@gmail.com www.dnhadeland.no
90 97 67 20	Harstad	Rita Øien Nerbotnveien 1, 9407 Harstad	4730 05 82903	kontakt@dyrebeskyttelsen-harstad.no www.dyrebeskyttelsen-harstad.no
91 79 05 35	Haugaland	Elisabeth Ellingsen Postboks 212, 4299 Avaldsnes	3240 08 47052	dnhaugaland@gmail.com www.dnhaugaland.no
41 36 41 79	Hedmark	Vivian Nikolaisen Postboks 32, 2101 Skarnes	1822 09 05523	dnhedmark@gmail.com www.dnhedmark.no
47 24 32 71	Kongsberg	Steve Antonsen Postboks 836, 3606 Kongsberg	2291 17 56866	dyrebeskyttelsen norgekongsberg@gmail.com www.dbnk.no
93 84 86 39	Lillehammer og omegn	Nina Jørstad Postboks 15, 2601 Lillehammer	6188 05 28504	lillehammer@dyrebeskyttelsen.no www.db-lillehammer.no
48 42 85 85	Lofoten Vesterålen	Mariell C. Hansen Postboks 348, 8384 Andenes	4750 48 64533	dyrebeskyttelsen.love@gmail.com www.dyrebeskyttelsen-love.no
45 05 80 04	Mandal	Anne Lise Skoie Risøen Heslandsveien 324, 4517 Mandal	2801 08 67160	mandal@dyrebeskyttelsen.no www.dyrebeskyttelsenmandal.no
91 88 93 20	Mo i Rana	Lene Rasmussen Postboks 1257, 8602 Mo i Rana	0539 27 24879	dbmoirana@gmail.com
	Møre og Romsdal	Ragnhild Kirkholm c/o Roger Stormo, , Einerskaret 24, 6521 Frei	3910 30 55168	post@dbmr.no www.dbmr.no
	Nord-Jæren	Elise Sjøthun Halvorsen Øksnevarden 1, 4352 Kleppe	1503 4120789	nord-jaeren@dyrebeskyttelsen.no www.dnnj.no
40 55 09 67	Nord-Trøndelag	Tone I. Lundsauaset Postboks 17, 7701 Steinkjer	4484 11 67411	db.nordtrondelag@gmail.com www.dnnt.no
23 13 45 45	Oslo og Akershus	Hege Johansen Mosseveien 226, 1169 Oslo	7032 06 09745	post@dooa.no www.dooa.no
98 04 72 12	Ringerike	Heidi Halvorsen Vemeveien 141, 3534 Sokna	2280 66 07561	post@dyrebeskyttelsenringerike.no www.dyrebeskyttelsenringerike.no
92 44 33 64	Sandefjord - Larvik	Annette Gulliksen Postboks 7, 3251 Larvik	2480 57 19040	dnsandefjordlarvik@outlook.com
95 22 52 75	Sør-Trøndelag	Torunn Vingsand Pb. 1429 Leangen, 7444 Trondheim	4358 15 86109	sor-trondelag@dyrebeskyttelsen.no www.dnst.no
41 24 40 02	Sogn og Fjordane	Anne-Jo Bjordal Postboks 626, 6804 Førde	3720 14 98210	post@dyrebeskyttelsen-sfj.no www.dyrebeskyttelsen-sfj.no
90 52 40 47	Tromsø	Therese Simonsen Rye Postboks 493, 9255 Tromsø	6420 05 49994	dyrebeskyttelsen.tromso@gmail.com www.dyrebeskyttelsen-tromso.no
33 07 08 00	Vestfold	Åshild Karlsen Pauliveien 190, 3185 Skoppum	2420 57 01458	post@dbnv.no www.dyrebeskyttelsen-norge-vestfold.no

Returadresse:
Dyrebeskyttelsen Norge
Konows gate 5
0192 Oslo

Dyrebeskyttelsen Norge er helt avhengige av våre frivillige som er ute i feltet, året rundt i all slags vær, og redder dyr. Din gave gjør det mulig for oss å gi de hjemløse dyra en ny sjanse. Sammen skal vi øke verdien av et katteliv og sette en stopper for hjemløshet.

*Vi ønsker å rette en stor
takk til alle som støtter
arbeidet vårt!*

«Bare en katt»

AV TONE LUNDSAUNET – STYRELEDER, DYREBESKYTTELSEN NORGE NORD-TRØNDELAG

REDIGERT VERSJON AV LESERINNLEGG I TRØNDER-AVISA

En tomflaske får du kr. 2,- for, plastposen koster kr 2,-, men en kattunge er gratis. Det betyr at om vi skal sette et beløp på hva vi anser at kattungens liv er verdt, så er den faktisk verdiløs. Ingenting er dens liv verdt. Har du tenkt på det når du ser kattunger som gis bort? Verdiløse.

Har du tenkt på det når du henter deg en gratis kattunge, at du da bekrefter at den er verdiløs? At man er med og opprettholder produksjonen? At terskelen for å ta imot noe som er gratis er veldig lav for mange?

Bildet er av katten Champis. Han ble funnet alene i nærheten av en utedo. Han var hos Dyrebeskyttelsen

Norge Nord-Trøndelag i lang tid. Da han kom dit, veide han 731 gram og besto stort sett av innvollsorm og pels. Skjelettet kunne kjennes gjennom pelsen. Han hadde søsken, men vi greide ikke å finne de. Det viste seg at mor var observert med flere unger. På vandring vekk fra fare og på evig leting etter mat og ly for ungene sine, falt de fra én etter én. Vi prøvde i flere uker. Vi hadde folk som holdt øye med stedet og la ut mat. Men vi så aldri resten av familien igjen.

Livshistorien til Champis er dessverre vanlig. Kattemor som går med unger på rad og rekke bak seg. Folk går og ser på det hver

ØNSKER DU Å BIDRA?

- send DNMEDLEM til 2377 for å støtte oss med 50 kr. per måned
- send DYR til 2377 og gi en engangsgave på 200 kr.
- gi en valgfri gave via vipps (12271)
- gi en gave direkte til vår konto 1503.18.34705
- du kan også bli medlem på www.dyrebeskyttelsen.no

eneste vår og sommer. Så søtt å se på. Først fire unger. Etter en stund er det tre. Så er det bare to og til slutt ser man ikke kattemor mer. Alle ungene er døde. Så ser man henne på nytt. Nå med fire nye unger.

Dette er dessverre hverdagen for utrolig mange katter i Norge, i dag. Det er titusenvis av katter som aldri får et hjem. Hvert år! Det vil det bli titusenvis i år og, hvor alle mangler et hjem når neste vinter kommer.

HJELP OSS Å HJELPE. Vær så snill å kastrere, vaksinere og ID-merke katten din!